

List za koristi delavskega ljudstva. Delavci so opravičeni do vsega kar producirajo.
This paper is devoted to the interests of the working class. Workers are entitled to all what they produce.

PROLETAREC

Entered as second-class matter, Dec. 8, 1907, at the post office at Chicago Ill. under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

Office: 2146 Blue Island Ave.

"Delavci vseh dežel, združite se!"

PAZITE!
na številko v oklepajih ki se nahaja poleg vašega naslova, priložnega spodaj ali na ovitku. Ako (118) je številka tedaj vam s prihodnjo številko našega lista poteka naročnina. Prosimo ponovite jo takoj.

Stev. (No.) 117.

Chicago, Ill., 7. decembra (December), 1909.

Leto (Vol.) IV.

Delničarji Jugoslav. Del. Tisk. Družbe Pozor!

V soboto dne 11. decembra t. l. ob 8. uri zvečer se vrši v narodni dvorani redni občni zbor jugoslav. del. tisk. družbe. Ker je na dnevnem redu nominacija novih uradnikov za leto 1910, se je nadejati, da bo vsak delničar navzoč! To je zadnji poziv za nominiranje uradnikov!

John Petrič, tajnik.

Splošen pregled.

Valjavec nima časa učiti se socializma, plonkati mora vsak dan in kapitalističnih listov, da napolni njegovo scabasko plahto. Pri dnevniku, pa samo en urednik, to je dika žurnalizma in dika scabaskit kulijev. — Fej, fakirji!

Pri "Glas Naroda", (skebska plahta) mečejo po kolonah "nesramne zavisti." V svoji profaniranosti pa sami ne vedo, da jim gleda pristna, nesramna bizniška zavist ven, na vseh koncih in krajih velike plahte.

Mesarski trust prav dobro vspeva in se redi, naobratno pa na tisoče ljudi strahuje v tej obljubljeni deželi. Z dnem 23. okt. 1909. koncem gospodarskega leta, je imela mesarska trdka Armour et Comp. po odbitku vseh stroškov \$7,127,924 čistega profita ali 35 odstotkov od vloženega kapitala. Armour in drugi mesarski trustjani so vedno zatrjevali nesramno, da niso odgovorni za visoke cene mesa. Trdili so, da so cene odvisne od ponudbe in razpečavanja. Zgoraj omenjeno poročilo pa dokazuje, da je ena sama trdka tekom enega leta napravila čistega profita nad sedem milijonov dolarjev, ker je vložila \$20,000,000 v podjetje.

Današnji ameriški milijonarji so povsem podobni starorimskim in francoskim oderuhom pred veliko revolucijo. Grobokopi so kapitalistične družbe.

Posestniki sladkornih nasadov na otočju Havaj so izrekli, da so povsem zadovoljni z ruskimi in filipinskimi delavci, ktere so importirali na otočje, ko so začeli trditi japonski delavci. Rusi in Filipinci delajo ceneje kot Japonci in Portugizci.

V sladkorni industriji se najbolj izsava delavec. Delavci ne dobe le nizkih plač na plantažah, tudi v tvornicah za sladkor so plače navadna beraška napojnina. V Brooklynu dobivajo v tvornicah trusta za sladkor le po \$6 na teden.

To so res krasne razmere za Ameriko. Ako pojde tako naprej, bodo delavci zaslužili kmalu manj kot v stari domovini. Morda se bodo delavcem potem odprle oči!

Različni državni uradniki zatrjujejo resno časnikiarjem, da bodo malomarni uradniki premokopne družbe St. Paul, ki so baje zakrivilo nezgodo v Cherry, Ill., o stro kaznovani.

Kdo naj verjame tem obljubam? Živo nam je še v spominu nezgoda Iroquois gledališča in katastrofa, ki se je zvršila na parniku Slocom. Dasi je na stotine ljudi zgubilo življenje pri obeh nezgodah, ni bil nihče drugi kaznovan kot kapitan parnika Slocom, ki je bil le golo orodje lastnikov — kapitalistov.

Ameriški državni pravdniki se ne sажajo o tem, da bi radi umora obtožili kapitaliste, prave krivce, ki s svojo profitaželnostjo proizročajo nezgode. Ameriška justica kaznuje le take morilce, ki umore posameznega človeka. Napram morilecem na debelo je pa uljudna kot evropska justica.

Dasiravno se ne preti nobena nevarnost lastnikom moralne jame v Cherry, Ill., vzlic temu so gospodje previdni.

Čikaški dnevnik poročajo, da sta zginila dva moža in nevé se kam, ki bi dala lahko natančne podatke o vzrokih nezgode.

Dandanes verjamejo le še taki ljudje, da je vladna forma ameriške republike demokratična, da bazira na principu enakosti, kterih pamet ne sega preko domačega praga. Ta republika nima niti reprezentativne vladne forme. Mi živimo v ostro ortanem absolutizmu, kakršnega zgodovina narodov še ne pozna. Vladno silo republike reprezentira majhna oligarhija, ki je sestavljena iz devetih sodnikov, katerih se ne da odstaviti. Ali si zamoremo domišljati večje politično protislovje kot to nadvlado neizvoljene sile v demokraciji, ki baje predočuje popolno sliko!

Prava demokracija, ljudska vlada ne daje le ljudstvu pravico, da odstrani take zakone, katerih ne ljubi, marveč ima ljudstvo tudi moč, da sprejme in sklene take zakone, ki so potrebni in jih tudi uveljavljaj.

V nobeni državi širom celega sveta ni dovoljeno, da bi smelo sodišče vetirati zakone, ktere je sprejelo in potrdilo ljudstvo.

Zvrševanje vlade po najvišjem vzvezem sodišču se ne da tolmачiti ali opravičit drugim potom, kot da služi za sredstvo, s katerim naj se ohrani nedemokratičen značaj ustave yekotrajno.

Širša ljudska množica danes trpi pod oligarhijo sodnijskega talarja.

Za to je bilo umestno, da je socialistična stranka sprejela v svoj program revizijo ustave. Dokler imamo tako ustavo, da sodišče lahko razveljavljaj vsak zakon kot protinustaven, ktereга je sprejela zbornica za dobrobit delavcev, toliko časa pričakujejo delavci zaman boljših časov.

Statistika, ktero je obelodanil kaplan državne ohajske jenišnice, in ki se raztega na dobo desetih let, je zelo zanimiva in poučena.

Med 1615 kazencei možkega in 57 ženskega spola jih pripada 500 k metodistovski veri, med ostalimi pa priča ogromna večina k sektam, ki so zagovornice protigostilniške lige.

Občeznano je, da je metodistovska sekta največja nasprotnica gostilniške obrti. Metodistovska sekta preti vsakemu z izobčenjem, kdor pije vino, pivo ali druge opojne pijače, ker je baje pijača izvor vsega greha. Navse zadnje pa tretjina vseh kazencev pripada k tej sekti.

Kaj to pomeni? Da moralni nauki te sekte ne morejo biti vzvišeni, ali pa da se ljudje ne boje božje kazni in vseeno greše.

Joj! Joj! Joj! Kmalu bi bila vsa Evropa zgubila svoje presvit-le vladarje. Vsi bi morali poginiti — od ruskega carja pa do kneza črnogorskega, ki v obližju Cetinja pase ovce in preišče in za kratek čas lovi nadležne živalice. V Buenos Aires so hudobni ljudje skovali načrt, za ktereга je zvedela policija in poslala svarilo v Evropo. Za svarilom je poslala policija pa še "dokaze". Živimo v adventu. Ali argentinska policija se pripravljaj že za predpust. Ni zameriti. Tam je zdaj vroče, solnce pripeka, ako je jasno in veter piha od ravnika. Solhčarica ima pa tudi svoje žrtve.

V Spokane, Wash., še vedno traja boj za svobodo govora. Škoda, da ni prišel ruski car na obisk v Ameriko. Batjuška bi bil vesel ondodnih kozakov, ktere mi radi uljudnosti imenujemo policaje. Moreda bi jih še odlikoval z redom večal in rabeljskega meča.

Najzmožnejšem njimi bi se najbrž vzeli s seboj v Rusijo, da li počučevali prave kozake.

Nerodneži miru v Spokane nočejo odnehati. Zakleli so se, da bodo preprečili vsako propagando na ulici, ako ni v korist kapitalistom.

Odločni so pa tudi zavedni delavci in ne puste ukrasti pravice svobodnega govora na ulici.

Avstrijski radeckimarš patriotije v Chicagu so izvojevali veliko zmago. Zasedili so, da na North ave. v trgovskem distriktu ne plapolajaj tudi zastave Habsburzanov. Pritožili so se in takoj so se v vetru zazibali črnomeni žepni robei. Tako maršira avstrijska kultura v inozemstvu. Seve, v Avstriji ne napreduje kultura tako hitro, kar so največ zakrivili tisti ljudje, katerim je črnomeno avstrijstvo ideal. To avstrijstvo je pa do današnjega dne reakcija najtemnejše vrste.

Evo, kulturno sliko iz črnomenne Avstrije. Občinski svet občine Koessen na Tirolskem je dovolil učitelju biro. Učitelj bo lahko zopet prosjačil od hiše do hiše.

Poleg se omenimo, da je povprečna plača za učitelje na Tirolskem 700 kron — \$140 na leto. Na Primorju, Goriškem in Kranjskem pa tudi nič boljše. Učitelji, ljudje, ki vzgajajo mladino še toliko ne zaalužijo kot navadni težak.

S črnomenim avstrijstvom se ne more pač nihče bahati. Kaj drugega je novo avstrijstvo, ki klije rdeče iz delavskega razreda.

Švedski kapitalisti so z izprtjem na debelo želi poraz. Danes se ne vlada mir med delom in kapitalom, ali delodajalska zveza se je pričela umikati. Železarski industrijei so izjavili, da iztopijo iz delodajalske zveze, ako se bo boj nadaljeval. Delodajalska zveza je umaknila izprtje za delavce, ki so vposleni v železarski in jeklarski industriji.

Tako je povsod, kjer so delavci zavedni in organizirani.

V Peoria, Ill., se je ustanovila družba, ki je kupila 14 akrov sveta za živalsko pokopališče.

Na tem pokopališču bodo pokopavali mačke, pse, konje, opice in druge živali, sploh ljubljence bogatinov.

Lep dokaz, kakšno kulturo nam je prineslo krščanstvo in druge vere, pa kapitalistična družba.

Zvezni o. rajni sodnik v Fargo, N. D., imenovan Karol Amiden, je v cerkvi kongregacionistov v dolgem govoru priporočal, da se naj ponovne hudodelece in blazneže izroči smrti. Svojo "duhovito"

trditvev je argumentiral s tem, da stane preveč oskrba za hudodelece in blazneže.

Mi ne želimo, da bi se s sodnikom to zvršilo, kar je priporočal sam. Ali, ker je nevaren za človeško družbo, bi bilo umestno poslati ga v blaznico. Za takega človeka je boljše plačati oskrbne stroške, če so še tako visoki, ker je to manjše zlo.

Harriman, znani železniški kralj, je zapustil svojim dedičem \$149,000,000. Premogarji, ki so v Cherry, Ill., umrli globoko pod zemljo za kapitaliste, pa zapuščajaj svoje budo in revščino. To je razlika v enakosti v naši "slavni" republiki.

Sveta je nedelja pobožnemu in puritanskemu Američanu. Ali še bolj sveta sta mu kapitalistični profit in interes. V Ludlow, Mass. so lastniki predilnice na nedeljo posadili 70 družin stavkujočih tkalcev (okoli 1000 oseb) v najhujšem dežju na ulico. Stanovali so v hišah izkoriščevalne družbe. Mejem, ko so možje, žene in deca prezeležaj na ulici, je 500 pinkertoncev patroliralo na cesti, lastniki tvornice so se pa v cerkvi zahvaljevali bogu za izkazane dobrote.

V tej deželi imamo pa vzlic temu dokazu ljudi, ki trdijo, da v tej republiki ni svobode, da bog ni neskončno usmiljen in dobrotljiv, ker sta republika in bog odločila, da naj zmrznejo žene in otroci v cestnem blatu.

No, ti ljudje so socialisti, ki so ponosni na svojo trditvev.

Nek bogat brooklynski trgovec potrebuje sveže krvi. Svojo potrebo je oznanil v listih.

"N. Y. Volksztg." poroča, da se je na oglas takoj prijaviło 60 ljudi, ki so bili pripravljeni prodati svojo kri. Navsezadnje je bil pa pritisek ponujalcev zdrave krvi tako velik, da so morali naznaniti v listih, da je tega blaga preveč na trgu.

Pač krasna ilustracija za današnjo civilizacijo. Lačni siromaki morajo radi koščeka kruha prodati svojo zdravo kri.

Fej kapitalistični družbi!

Dunajsko deželno sodišče je odločilo, da je bil Krist eden prvih socialistov.

Dogodek se je završil tako le: Sodrug-in državnoborski poslanec dr. Renner je za "Wiener Arbeiterztg." napisal članek, v katerem je državni pravdnik konfisciral nekatere odstavke. Med temi odstavki je bil tudi stavek: "Kar se tiče krščanske vere, nam bo Jezus vedno drag kot eden prvih socialistov." Proti konfiskaciji tega stavka je pa "Wiener Arbeiterztg."

ztg." vložila pritožba, ktero je deželno sodišče pripoznalo za opravičeno z naslednjjo motivacijo.

Sodišče prizna, da v stavku "kot eden prvih socialistov" ni bogokletjaj, ker stremljenje socialistov in socializma, da za razdelitev bogatstva naj bo merilo le delo, ni nič ponižujočega, če se tudi omenjeni stavek obrne na delo Krista na zemlji.

Dunajsko deželno sodišče je priznalo še več. Izjavilo je v tej odločbi, da imajo socialisti pravico oznanjati svoje nauke, ker so koristni človeški družbi.

Kedaj se bodo ameriška sodišča postavila na visočino evropskejih? Kaj porečete k temu ameriški slovo duhovniki, ki vidite v vsakem socialistu bogokletneža?!

Flegmatični Taft je dal naznaniti Zelayu, predsedniku Nicaragae, da ga smatra hudodelecem. Nadalje je priznal nikarakuške upornike za voskujočo silo. Navidezno se dozdeva kot bi se Taftova vlada res borila za človeške pravice.

V resnici je pa drugače. Ameriški kapitalisti so čakali dolgo na priložnost, da govore resno besedo z Zelayem radi svojih koristi. Usmrtitev dveh Američanov v Nicaragui jim je dobro došla. Kapitalistično časopisje je zagnalo krik, da Zelaya trpinči nečloveško Američane, za kar ga mora strico Sam kaznovati ostro.

Tu gledamo isto kapitalistično hinavšino, ktero smo doživeli, ko je Španija odposlala ekspedicijo v Afriko, da kaznuje Mavre, ker so usmrtili 4 proletarce. Španski kapitalistom se je šlo za bogate rudnike, ne pa da osveti 4 proletarce.

Tudi ameriškim kapitalistom se ne gre, da bi Zelaya prejel zaslužen kazen, marveč se jim gre za naravne zaklade v Nicaragui.

Za to tudi toliko vpitjaj v kapitalističnem časopisju.

V bližini Cochran, Ga., so linčali — sežgali živega zamorskega pastorkaj, ker je v silobranu obstrelil nekega belopoltnega bogatina.

No, to presega še špansko inkvizicijo. Vzlic temu pa hočejo biti Američani prvi narod na svetu. V bestialnih linčarskih obsodbah so gotovo prvi.

Ruska carinja je zblaznela. Že meseci gre vest po Evropi, da žena ni pri zdravi pameti.

Tako se masuje osoda nad okrvavljenim carjem, kasneje morda nad njegovimi otroci. Navsezadnje bo morda zblaznel še car in žalostno poginil.

Geo. W. Wickersham, zvezni državni pravdnik, je delničar in upravni svetnik centralne železnice v Mexiki. Ta železnica je lansko leto napravila 10 milijonov mehikanskih dolarjev čistega dobička.

Zdaj menda razumete delavci, zakaj naša vlada črti mehikanske državljane, ki se ne strinjajo s politiko in gospodarstvom Diaza.

List "The Boston Post" je prinesla v minolem mesecu dve brozjavki. Prva se glasi, da so 30 tisoč delavcem v predilnicah znižali plačo za 9 odstotkov. Druga pa poroča, da se je višjim sodnikom v New Yorku povišala letna plača na 25 tisoč dolarjev. Delavci! Kaj mislite o tem? Ako vam ni všeč, protestirajte pri bodočih volitvah. Glasujte za socialistične kandidatje.

I. izkaz prispevkov Slov. Soc. Kluba št. 4 v La Salle, Ill., za vdove in sirote v Cherry, Ill.

Jugosl. soc. klub št. 4, La Salle, Ill.	\$25.-
Val. Potisek, LaSalle, Ill.	2.-
Joe Bratkovič, LaSalle, Ill.	1.-
Anton Puček, LaSalle, Ill.	1.-
John Puček, LaSalle, Ill.	1.-
Math. Strohen, LaSalle, Ill.	1.-
Mart. Navlan, LaSalle, Ill.50
Frank Knez, LaSalle, Ill.25
Skupaj	\$31.75

pozna. Taki so večinoma vsi "studirani" socialistozreji.

Član trusta za usnje je dejal ob neki priliki, da bo cena usnju tako poskočila, da bo moral marsikteri Američan hoditi še bos. Ta izjava dokazuje, kako potrebno je, da socializem nadomesti kapitalizem. Dokler je ljudstvo tlačan kapitalizma, dotlej mora ljudstvo tudi kapitalizmu plačevati harač.

Kako skrbijo za delavce!

V sledečem navajamo šestnajst predmetov, označenih v Aldrichem novem tarifu, ki je že zakon. Prvih osem predmetov je absolutna vsakdanja potrebščina za delavce in proletarce sploh; ti predmeti so zdaj obdačeni s 106 odstotki povprečne carine. Nadaljnjih osem predmetov je pa v rabi izključeno le pri bogataših in povprečna carina od teh predmetov je samo 36 odstotkov. Tukaj so številke:

Potrebščine:	Odatot.
Sladkor	78.87
Posteljna odeja	165.42
Volnena preja	138.12
Preproge	66.72
Novovice	87.95
Sukno za moške obleke	86.61
Volneno platno	105.92
Srajce	60.16

Luksurije:	
Dijamanti	10
Avtomobili	45
Šampanjec	50
Krznina (fina kožuovina)	35
Slike in kipi	20
Zlatnina	60
Škatle za zlatnino	32
Jahte	36

To so uradne številke, povzete iz zapiskov finančnega komitejaj v senatni zbornici v Washingtonu. Kako se vam dopadejo? Tisti delavci, kteri so lansko jesen glasovali za republikane, morajo biti seveda povsem zadovoljni s takim carinskim tarifom. Kar so hoteli, to pa zdaj imajo!

Listu v podporo.

Nabrano na Farmi Koss v Marrellville, Pa. — Ker Voljčko prav govori, da Pečaj 10c; ker je res, da Brielj 10c; Volčko da 25c, ker se pije vince pri vinski mizi; 50c ker smo se ga pri tisti mizi navlekli; Fr. Gačnik da za slučaj 25c; pri vinski trti 25c; ker ga je imel dosti 25c; pa še 25c, de bo ravno tolar; ker Koss ni razumel 25c; Ignac Pečaj 25c. Poslano po J. Brielju. — A. T—š, Clarence ave., Chicago; Ker pravi Sojar, da ni otrok krščen, če ga drži mati 15c; ker je deklica sama držela svečo 15c; ker se ne rabi botrov 25c; ker Sojar ne pozna svoj bizniss 10c. — Vsem zahvala.

Pozor! Pozor!

Vse cenjene naročnike in vse tiste, ki imajo kaj opraviti s "Proletarcem" obveščamo, naj v bodoče pošiljajo vsa pisma na sledeči novi naslov:

"PROLETAREC", 2146 BLUE ISLAND AVE., CHICAGO, ILL., in ne več na 1802 S. Centre ave.

ZA BOŽIČ in NOVO LETO pošiljajo

Slovenci kaj radi DARILA svojem v staro domovino in iz Zjedinjjenih držav zgolj gotov denar; to pa NAJBOLJE, NAJCENEJE, NAJZANESLJIVEJE IN NAJHITREJE preskrbi

Vaša krajevna pošta.

Stem si prihranite čas in denar.

PROČ Z AGENTI!!

PROLETAREC

LIST ZA INTERESE DELAVSKEGA LJUDSTVA.

IZHAJA VSAKI TOREK. Lastnik in izdajatelj: Jugoslovanska delavska tiskovna družba v Chicago, Ill.

Naročnina: Za Ameriko \$1.50 za celo leto, 75c za pol leta. Za Evropo \$2 za celo leto, \$1 za pol leta. Cijena po doplačilu. Pri spremembi izdajatelja je poleg novega naznaniti tudi STARI naslov.

PROLETARIAN

Owned and published EVERY TUESDAY by South Slavic Workers Publishing Company Chicago, Illinois.

Glavilo Slovenske socialistične organizacije v Ameriki.

Joe Jestić, President; John Petrić, Secretary; Frank Mladič, Treasurer.

SUBSCRIPTION RATES: United States and Canada, \$1.50 a year, 75c for half year. Foreign countries \$2 a year, \$1 for half year. ADVERTISING RATES on agreement.

NASLOV 'ADDRESS': "PROLETAREC" 2146 Blue Island ave. Chicago, Ill.

Jugoslovanska konferenca.

Le še nekoliko ur — tako piše "Rdeči Prapor" v št. 126 z dne 20. novembra t. l. — bo minilo in pozdravili bomo v Ljubljani svoje drage goste, ki prihajajo, da z nami skupno izvrše delo politične in kulturne potrebe, vsled tega delo zgodovinske važnosti, naj je tudi oblika, v kateri se pojavlja in opravlja, enostavna in skromna. Zbrali se bodo zastopniki vseh jugoslovanskih socialno-demokratskih strank avstroogrške monarhije, poleg svojih Slovencev in Hrvatov iz avstrijskih pokrajin bodo imeli med sabo sodraga iz Hrvatske in Slavonije, iz Bosne in Hercegovine, posetili nas bodo gostje iz Srbije, iz Avstrije, s Češkega. Imeli bomo prave prave dni.

Potreba sadanosti za bodočnost je privlačila misel na organiziranega delavstva vseh jugoslovanskih delavstva vseh je naloga, kaj v Ljubljano. Resna ferenca — si ji je nadela korfi. Ako in na resen način jo hoče izvršiti. Predolge je bilo jugoslovansko vprašanje zagrnjeno z meglo utopij, predolge je imela sentimentalnost na eni, šovinistična strast na drugi strani prvo besedo. Ne ene druge poti noče zastopati socialna demokracija in ne zaradi mode, temveč zaradi nujne življenske potrebe se bavi socialna demokracija z vprašanjem, kateremu pravimo jugoslovansko. Trezno gre na delo in niti za hip noče zapustiti realne podlage, na kateri se razvija življenje.

Konferenca se ima baviti s politično in s kulturno stranjo jugoslovanskega problema, čigar obstanek se ne da tajiti, ko postajajo vsaj posamezni njegovi elementi od dne do dne aktualnejši. Stvar ni socialni demokraciji nova; saj so se posamezne stranke že davno bavile ž ujo in na vseh zborih zadnjega časa se je izražala želja, da bi se priredil sestanek vseh prizadetih faktorjev, kjer bi se vsestransko premotril položaj in se določila enotna taktika za vse slučaje, v katerih je koristna in potrebna. Letošnji kongres v Ljubljani je pa izvrševalnemu odboru naravnost naložil, sporazumeti se s ostalimi bratskimi narodi in sklicati konferenco. Po odstranitvi različnih težav, ki so jih večinoma provzročile politične homatije, se je to končno posrečilo in jutri začne konferenca svoje delo.

Prvo vprašanje, ki se vrine strogemu kritičarju, je seveda to: Ali je Jugoslovanstvo sploh kaj stvarnega? Ali ni to samo iluzija? In drugo: Ali se ima, ali se more socialna demokracija s svojega načelnega stališča baviti s takim vprašanjem?

Lahko je mogoče, da se ne strijnajo mnenja vseh prizadetih. In v resnici opazujemo nasprotja, ki so večasi tako velika, da bi človek obupal sploh nad bodočnostjo jugoslovanskih plemen. Tako so bili dolgotrajni boji med Srbi in Hrvatimi. Tako je še vedno n. pr. stališče Starčevićancev na Hrvatskem, take so ideje Velike Hrvatske, Velike Srbije in t. d. In tak je slovenski separatizem; ki je v raznih krogih še vedoma ali nevedoma utrjen. Vse to bo morala konferenca razglabati, kajti nobeno dejstvo se ne sme prezreti, ako se

hoče bodočnost graditi na trdnih tleh. In socialna demokracija ni nikdar postavljala svojih stavb v zrak. Toda stranka in njeni zapupniki bodo morali samostalno, po svojem najboljem znanju in prepričanju rešiti svojo nalogo, ne da bi se udali predsodkom kogarkoli. A če bodo tako ravnali, mo prepričani, da pridejo do zaključka, da je Jugoslovanstvo realnost, ki ima sicer še nejasne obrise, toda živo in zdravo jedro, hrepeneče po razvoju.

Politične in kulturne razmere posameznih jugoslovanskih plemen imajo pač poseben značaj. Primerjanje s položajem drugih narodov v preteklosti ni posebno plodno; zgodovina ne pozna kongruentnih pojavov, temveč ustvarja vedno novo. Naša naloga ne more biti iskanje vzorov v historiji, ne oponašanje nekdanjih dogodkov in nobena sentimentalnost nam ne omogoči pozitivnega dela. Fatalizem bi nam pa sploh odprl prezgoden grob.

Doslej so južni Slovani ne le politično, ampak tudi narodno razdeljeni in le slepec bi mogel prezreti, da je to škodovato vsem. A ta razkosanost ni škodljiva le Jugoslovonom samim, temveč tudi ovira splošen kulturni napredek, ki je le tedaj popoln, če so ga deležni vsi deli. Da so Zamorec, ostali v kulturi, ni le izguba Zamorcev, temveč je izguba človeštva. Politična razkosanost je stvar, ki je ne morejo meniti tebihič odpraviti Jugoslavlani sami. Prezirati sile, ki posegajo v življenje narodov, bi bilo nepametno. Zlasti pa ne more svojega političnega življenja p. dovoljno urediti plemu, ki se ne volji rabiti vse svoje moči. Demokracija mora biti prvi pogoj, da se narod uspešno bojujevi za svoje cilje in se varovati sovražnih napadov. Spolšna in enaka volina pravica je neizogibno sredstvo v takim boju in bo morala biti prva zahteva konferenca za vse dele. Šele po priboritvi splošne in enake volilne pravice se Jugoslovanski narod lahko podaja v boj za druge politične cilje.

Veliko bolj pa lahko vplivajo narodi sami na nepolitični del svojega narodnega življenja. Prav to se je pa pri Jugoslovanih doslej najbolj zanemarjalo; sto let se govori in poje o jugoslovanski vzajemnosti, a skoraj ničesar se niso storili takozvani merodajni faktorji, da bi se slavljena vzajemnost kakorkoli realizirala. Zakaj najbolj navdušeni proroki so vedno mislili, da je politično zedinjenje prvi pogoj. V resnici je pa ravno narobe. Čakati na trializem ali na kaj podobnega, je lahko. Vprašanje je pa, če imajo narodi toliko časa in tako ugodne razmere, da lahko hladnokrvno čakajo na tisto, o čemer nihče ne ve, kdaj da pride.

Ta prevdarek pa pokazuje konferenci veliko nalogo, katere se do sedlej komaj posamezni zanesenjaki od daleč, prav od daleč dotaknili. In če se posreči konferenci tudi to delo, tedaj se lahko pravi, da je bila res zgodovinskega pomena.

Prepričani smo, da bo konferenca izvršila, kar pričakuje od nje organizirano delavstvo.

Opomba "Proletarca". — Znanost nam je, da so se ob času aneksacije Herceg-Bosne in o nastopu Srbije proti Avstriji zanimali razni angleški sodruzi za akcije na Balkanu, zlasti jih je mikalo izvedeti, kaj bi vslučaju vojske s Srbijo naredili jugosl. delavci. Eden v centralnem odboru dobro poznat Irec-socialist je uprašal enega sodrugov od "Proletarca", kaj on misli, o jugoslovanskem združenju. Irski sodrug je bil namreč mnenja, ozir je vladalo v njem uprašanje, zakaj bi se Jugoslov. na pridružili srbskemu kraljestvu, ozir. da bi vrgli kraljestvo, in bi proglasili republiko s priklopom jugosl. narodov.

Naš sodrug mu je na to pojasnil, da združenje jugoslovanskih tihci v tacihi slučajih kot je aneksacija Bosne-Hercegovine, pač pa da so taki pojavi z ene strani poučni, ker imajo politične refleksije, s katerih pomočjo je laglje opaziti državno mašinerijo in se ji je ali izogibati, ali pa vodo navajati na svojo mlin.

Seveda, če pride tu v poštev samo splošno združenje Jugoslovancev, bi to pomenilo gospodarsko združenje, industrijelno zdru-

ženje — in to storiti bi morala torej le jugoslovanska buržoazija. V ta namen bi pa bilo treba konferenca. Take konference pa ni bilo nikdar — razun par bankeotov, na katerih se je govorilo o buržoaziji in navduševalo brez kakih rezultatov.

Zakaj to? Zato, ker v buržoaziji ni tistega demokratičnega revolucionarnega duha, ki bi služil splošnosti, zato skrbe vlade, da se buržoaziji v deželi ne godi slabo in tako gresta oba roko v roki naprej preko narodov. Če bo pa po drugi strani delavstvo prekosilo buržoazijo in prišlo do sporazumljenja v jugosl. uprašnju — potem bo brezdvomno našlo tudi sredstva v to, da se bo združilo brez buržoazije.

Ljubljanska konferenca pa se daj kaže, da se zna prejali slej to uresničiti — in kdo ve, če ne bodo baš jugoslovanski organizirani delavci tisti, ki bodo izpeljali svojo nalogo na rovaš jugosl. buržoazije na ta ali oni način. Mi pričakujemo od konference uspehov.

ŠTRAJKI V PENNSYLVANJI.

(Dalje.)

Iznenadeni so pa bili, ko se je četa jezdečih konštaberjev brez najmanjšega svarila in povoda besno zagnala vanje. Kakor stekli psi vdrli so "kozaki" na konjih med množice mirnih štrajkarjev naravnost na ulične hodnike in mahalzi z biči po možeh, ženah in deco na desno in levo. Štrajkarje je zagrabil pest banan na stojalu pred bližnjo prodajalno sadja in jih zagnal med četnike. To je bil "signal" za "kozake". Pijani konštaberji so zarjaveli kakor zverji in biči so žvižgali, količi pokali po glavah in hrbtih in oglašali so se tudi strelci; delavci so bežali na vse strani in "kozaki" za njimi kakor lovi za divjačino. Dva "kozaka" sta celo poglala svoja konja v prodajalno sadja kamor je pribežalo nekaj štrajkarjev. Tako so kapitalisti izpeljali svojo tolovaško igro! Bilo je pozitivno znano, da je kompanija poklicala konštaberje v Butler samo z namenom, izzvati izgrede. Kompanijskim barabam se to ni posrečilo, zato je pa bilo treba "kozakov".

Ravno tako je bilo v New Castle. Štrajkarji so se obnašali povsem mirno. American Tin Plate kompanija si je za najetimi barabami prizadevala na vse mogoče načine, da bi povzročila nemire — toda ni šlo. Končno so izdelali načrt. Vodstvo tvornice je najelo v Clevelandu 70 skabov. Med potjo na vlaknu so dali vsakemu skabu pol pajnta šnopsa in revolver. Ko so izstopili na Union kolodvoru v Pittsburgu, dobil je še vsak "club" v roke in zabičali so jim: "Tudi če vam bo treba gaziti čez krvi, gazite jo!" Tako "navdušeni" in od šnopsa vsi pijani prišli so skabje v New Castle. V paradi so korakali po ulici in z glasnimi, žaljivimi kliči takoj izzivali štrajkarje, kateri so zbrani v gružah pred hišami opazovali prihajajoče garjeve. Nek delavec je stopil bližje in potipal skaba, kateri se je najbolj drl in zmerjal, za žep, da se prepriča če ima strelno orožje. Skab je zamahnil s "klubom", da bi ga udaril, toda v pijanosti je zavihetal orodje tako nerodno, da je mesto delavca, ki se je v trenutku urno umaknil, oplazil z vso močjo po glavi — svojega tovariša, skaba. Prebil mu je lobanjo, in dotični skab se še danes nahaja v bolnici. Temu je sledil splošen pretep med skabi in štrajkarji. — To je bil zopet "signal". County šerif je namah brzojavil po "kozake", za ktere so imeli že — štirinajst dni poprej pripravljene prostore.

Razun "kozakov" so poklicali pod orožje tudi posebne deputije. Med temi deputiji so pa bili tudi taki ljudje, ki niso niti državljeni republike niti davkoplachevalci v New Castle. Vsaka pijana baraba, da je bila le voljna, nagajati štrajkarjem, je dobila puško v roke. Eden iz med teh "deputijev" se je oholo pohvalil pred nekim štrajkarjem: "Jaz nisem prišel v New Castle, da bi delal. Človek s takimi rokami da bi delal! (In pokazal je štrajkarju mehko in gladko dlan svoje roke.) Sem kaj sem prišel zato, da kaj — doživim."

Tako se je izvajal "mir in red" na pozorišču vseh treh znamenitih štrajkov. Mayor in načelnik policije v New Castle sta sicer povedala "kozakom", patrolirati po ulicah, toda slednji so se proketo malo zmenili za takšno "poved"; vedeli so, da so v službi tvornicarjev in nadaljevali svoje tolovaško delo. Kakor smo rekli, ni ga bilo dneva, da bi na bilo — zlasti v McKees Rocks — krvavih spopadov in bojev. Neobrojeni štrajkarji so se morali braniti proti veliki premoči oborožene sile: "kozakov", skabov in nčstevilnih pijanih barab.

Kmalu so se pa iztreznili tudi skabje. Velika večina štrajkolomcev, ktere so prignali kompanijski agentje v McKees Rocks, je bila mešanica raznih inozemcev, kateri sploh niso znali, dokler niso prišli tjakaj, da je v tvornicah Pressed Steel Cor Co. štrajk. Komaj so bili par dni v "službi" minilo jih je naenkratek vsako "navdušenje". Delovodje so zastražili tvornice kroginkrog, da ni mogel nobeden uti iz dela, a ponoči so jih zapirali v posebne beznice kar v tvornicah, kjer so jih kakor živino po petdeset stlačili v jedno luknjo. Za hrano so jim pa dajali tako brozgo, da bi se — kakor je izjavil eden skab — celo prešičem gabilo kaj takega žreti. Ni čuda, da so sedaj pričeli tudi skabje revoltirati. Ampak tu so naleteli slabo; kateri se je količkaj ganil, da bi odšel iz tvornice, poglali so ga kompanijski čuvaj nazaj k delu in za nameček je še dobil z batino po hrbtu. Sploh so pretepali štrajkolomce za vsako malenkost, se tjo vrstie, sodrug Louis Duchez, je videl na lastne oči, kako je kompanijski priganjač udaril nekega skaba zaporedoma šestkrat po glavi, ko se je zadnji branil, da ne gre v tvornico, ko so ga z drugimi vred prignali iz Clevelanda v New Castle. Kljub temu so pa skabje uhajali iz "človeške mesnice" v McKees Rocks in New Castle; s silo so si priborili pot k izhodom in uslo jih je vsak dan kar po cele jate. Zunanaj so se pa skabje večinoma pridružili štrajkarjem.

Sprva niso imeli štrajkarji nobenega vodje, nikakršne discipline. Kakor smo že v začetku tega članka omenili, niso bili delavci pri Pressed Steel Car Co. — razun par mašinstov, kateri se pa itak niso hoteli potk pridružiti štrajku — niti malo organizirani. Štrajkarji mešanih narodnosti — Angleži, Nemci, Italijani, Poljaki, Slovaki, Hrvatje itd. — so torej tvorili pravcati kaos.

Prvi, ki so skušali posredovat, so bili duhovniki. Toda le-ti so delavce bolj odvračali od štrajka kakor pa da bi jih navduševali za boj. Končno so prišli na pozorišče bitke socialisti iz Pittsburga pod vodstvom sodruga John W. Slaytona, organizatorja v Allegheny county-u. Socialisti so poskrbeli za red in disciplino med štrajkarji in z njih pomočjo je bil izbran štrajkarski odbor, kateri je vzel vodstvo štrajka v svoje roke.

Delavci so zauzupali socialistom. Radi so poslušali njih govore in vselej jim šli na roko, kadar je bilo treba poskrbeti za mir in red vsled neprestanega izzivanja od strani "kozakov". Toda težavno delo so imeli sprva tudi socialisti, kajti delavci v McKees Rocks, osobito starejši inozemci, vidijo v vsakem delavskem vodji svojega neprijatelja; nezaupni so, da je kaj. Organizatorjev unije American Federation of Labor ne morejo niti videti. A temu se ni čuditi. Starejšim delavcem v ondotnih tovarnah je še danes v spominu veliki štrajk, ki je bil pred osmi leti v Pittsburgu in okolici pod vodstvom A. F. of L. in kateri se je končal s strahovitim porazom za nje. Takih grdih porazov delavci ne pozabljajo. Pa čemu hoditi po spomine nazaj, v preteklost? Štrajkarji v McKees Rocks so imeli letos priliko, videti kakšno delavsko solidarnost (!) goji A. F. of L. Med tem ko so ostavili delo kot jeden mož vsi neorganizirani delavci — ostali so še na delu ravno mašinsti, člani lokalne unije imenovane organizacije; odšli so iz tvornice šele potem, ko valed štrajka ostalih mož niso imeli več kaj delati. Zato pa delavci v McKees Rocks mu rzižo delavsko mačevo — American Federation of Labor.

(Dalje.)

BREZ NASLOVA.

"Ali se nam je bati pomanjkajanja kruha?"

Pod tem zaglavjem je prinesel Seattle "Crimes" po Agrikultural odseku cel članek iz kterelega posnemam sledeče.

Leta 1909 so pridelki povsem dobro obrodili. Pridelalo se je pšenice, koruze in ovs 735,049.000 bušlov.

Svetovni pridelek je znašal leta 1907 in 1908 6,745,000.000 bušlov, poraba pa 6,525,000.000 bušlov, ostalo čez porabo pridelka 220.000.000 bušlov.

V državi Washington, kjer se pšenica ne prideluje v veliki množini, se jo je pridelalo letos 38.000.000 bušlov. Splošno se sodi, da se bodo pridelki od leta do leta množili, ker se v to svrhu nova neobdelana zemlja prireja v polja, suha zemlja se umetno namaka, poljedelski stroji in semena pa zmogljiveje. Pomanjkanje kruha nam ne more pretiti cele generacije, čeprav bi slučajno kaka letina tako dobro ne vspela.

Razmere se v celej industriji obračajo zopet v normalni tir: 6.000 naših businessmenov zatrjuje, da bode 1910 dela čez glavo, kakor ga še ni bilo prej, in da bode zopet vse O. K. —

Žita, moke, mesa, "suhe robe", vsega dovolj, le pušk in svinca in bojnih ladij in delavcev za prihodjo leto, tega bode še manjkalo, pa bi bila zopet enkrat prosperiteta komplet. Žita se pridela na sto milijone bušlov več, kakor ga moremo porabiti; vse je preobloženo, vse zasuto od dna do vrha, in druge "robe", kakor bi se jo že na leta ne bilo nič prodalo, tudi te je naloženo do vrha, vprav kakor žita.

Dela se obeta zanarej tudi dovolj. Amerika hoče veljati za prvo deželno na svetu, z nakopičenim pridelki in izdelki. Vrli naši "6.000", ki skrbite za tako modro gospodarstvo. Zopet bomo imeli s prihodnim letom lepo priliko, da si zaguramo s števeč pridelki in izdelki; naredili bomo še več novih žitnic in skladišč ter jih napolnili če bi le zopet nastalo kakih "sedem nerodovitnih" let, da ne bode stradanja, ali če bi kje na Kitajskem zopet kakih 10,000.000 ljudi gladu umrlo, ali pa na Ruskem toliko število, ali pa v Indiji, da jim "po bratsko" pomagamo iz zadrege.

Ej ti naši businessmeni, kako se odlikujejo v modrem gospodarstvu od evropskih. Vsi liberalci in klerikaleci v Evropi, ki se tako "skušajo" kateri bodo storili za revne ljudi, naj se kar skrijejo pred našimi filantropi. Če bi nam pa le ne trebalo drugim narodom pomagati iz stiske, se pa lahko zopet lepo odpočijemo za kake 3 ali 4 leta, kar nam naši "Žingosi" tudi radi večkrat privoščijo.

Škoda za Harrimana ker je ravno sedaj moral v krtovo deželo, "ko vse tako lepo kaže". Kako bi ga naši "rodoljubi" sedaj potrebovali, ko bode vedela, da ne pridejo v zadrego, če bi oni — samo šest tisuč — lahko ne zmagovali tolikega nadzorovanja nad tolikimi milijoni delavci, par milijoni otroci in še več ženskam, vposlenih v delavnicah in tvornicah.

Obče se je mislilo, da bode vse gibanje in trafika na Harrimanovih železnicah zastala ob njegovi smrti, pa pokazalo se je, da nobeno kolo ni zastalo, in da delavci lahko brez Harrimana vpravljajo vse delo na železnicah. Ko bi delavci tudi vedeli, da lahko opravijo brez nadzorovanja tistih 6.000 kajotov, tedaj bi onim 30.000 otrokom v Chicagi, in mnogo več v New Yorku ne bilo treba hoditi lačnim v šolo!

Kdo izmed delavcev je še tako naiven, da bi se čudil ali hvalil, ker imamo vse žitnice polne žita, in zakaj so polne? Vsak kdo lahko ve, da se živila ne pridelujejo za vsakdanje potrebe, ampak da se pridelujejo le za dobiček. Kdor plača, on je, — komur pa denarja manjka, tam pa pas škriplje. Če bi pas v Ameriki že ne škripal tako glasno, tedaj bi tudi skladišča živil ne bila tako do vrha napoljena. Se je lahko hvaliti kapitalistom, ker ključce nosijo v žepih, večina ljudi pa slamo v glavih, pred skladišči pa svince nabasan v ceveh.

Dela bode prihodno leto tudi dovolj. "Prosperiteta" "za nas"

bode toraj kratka. Ali mislite delavci, da bode tedaj kruha tudi za nas dovolj, ko bomo "služili"? I guess not. Nič se nikar veselijo v naprej. Kadar imamo(?) delo, imamo tudi vselej vampirja na plečih, ki nam sesa kri in mozek, raje, kakor bi dal dovolj tečne hrane. Se poznamo, poznamo vedno bolj. Žito bode v žitnicah, moka v sodeh, druga živila v skladišah nasolena, da se ne spridi, obleka in kurjava pa tudi na svojem prostoru, ako bomo delali, in kadar ne bomo delali, to je že dolgo znana stvar, kapitalistični trick. Kruha ne bode prej za vse dovolj, dokler ljudstvo ne zve, kako priti do njga. kakor hitra pa to delavec zve, se bodo pa žitnice in skladišča odprla na stežaj, in od tedaj naprej, bode vedno za vse — vsega dovolj. I. Š.

Plača promogajev v Cherry je bila povprečno 80 centov za tono premoga, ktere ga so kopali in spravljali na površje. In za isto tono premoga, za katero je dobil beraskih 80 centov, moral je plačati \$2.50 premogovi družbi, ako je hotel imeti kurjavo in gretje v hiši. A to še ni bilo dovolj. Ni bilo dovolj, da so bili premogarji okradeni, ogoljufani, oropani za več kot polovico svojega produkta — dati se morali tudi svoja življenja za premog, za profit... O delavci, ali ste res gluhi in slepi!

NAŠ TISK.

"Naši Zapiski", zvezek 11. A izšel s sledečo vsebino: Abditus: Novi vidiki. — Dr. Bogomil Vošnjak: O pomenu sociologie. — Dr. D.: Narodnostno vprašanje na zboru česke socialno-demokratske stranke. — Etbin Kristan: Herceg-Bosna. — Pregled: Narodno gospodarstvo; literatura; šolstvo.

Gedichte Von Martin Drescher, strani 219, s sliko avtorja. \$2.00. Moto: "Leben — ein Kampf mit den Wichten

In unserm Herzen und Hirn, Dichten — sieh selber richten Mit unbefangener Stirn."

Martin Drescher je med nemškimi, angleškimi, deloma tudi slovenskimi in hrvatskimi delavci — zadnjim vsaj v Chicagu — poznat kot naš literat in pesnik.

Kdor je čital "Chicago Arbeiter Zeitung", ktere gl. urednik je bil Drescher skozi pet let, ta ve, da je bil ta list med nemško čitačim delavcem takrat naj bolj prijubljen list.

Njegovi duševni proizvodi v nedeljskem "Facklu" — zlasti pod takozvanim "Sontagsgedanken" — so vzbujali občno pozornost tudi med tistimi elementi, ki sicer niso simpatizirali s listom.

Poleg proze pa je bil Drescher vedno mojster v poeziji. Njegove poezije imajo nekaj nenavadnega na sebi; nekaj tako sugestivnega, čutečega, tožilnega in vendar vzdigujočega kar pomeni vžitek. Sploh s njegove pesni, dasi revolucionarne — smatrajo za najbolj dovršne med nemškimi pesniki v Ameriki.

V zgoraj omenjeni knjigi, ktere je sam založil z velikimi težkocami, ker je vedno v pomanjkajnju, je 164 njegovih pesnij, 33 pa je prevedenih iz angleščine.

Knjiga je lično in trdo vezana. Nje vsebina pa se deli v 9 oddelkov in sicer: Aus der Tiefe, — Wanderzeit, Von grossen Kampf, — Menschen und Werke, — Sommerbriefe, Aus dem Schumpfwinkel, — Tagebuchblätter, Aus fremdem Gärten, — Maria Magdalena, — igrokaz v enem dejanju.

Kakor čujemo, misli avtor izdati še ene poezije pod njegovim psevdonomim "Flamingo".

Za razpečevanje njegovih proizvodov, so se zavzele zlasti delavske organizacije, katerim je avtor posvetil ob raznih prilikah svoje duševne moči, kadar so to zahtevale potrebe, kakor ob času slavnostnih, protestnih, agitatoričnih in drugih govorov.

Tudi mi priporočamo našim sodrugom, ki so večši nemškega jezika, da si naroče to knjigo, ki je produkt duševnega proletarca in zajedno — revolucionarca. Knjigo se naroči lahko pri upravnistvu "Proletarca" ali pa direktno pri avtorju in zalagatelju:

Martinu Drescher-ju, 3414 N. Seeley ave., Chicago, Ill. Cena knjigi je \$2.00 s poštnino. — Š.

DOPISI

Eleventh, Minn., 11.—26 09.

Cenjeni "Proletarce": — Prosim natisnite teh par vrstic...

Veliko nas je tukaj na Eleventh...

Da podprem mojo trditve z dokazi...

Z našim tukajšnim agitatorjem...

Kaj, vidva prodajata "Pretarca"?

Samo poberita se iz naše hiše...

Jeden sodnik reče "To je zakon"...

Rojaki! ali se človek ne bi zjokal...

Človek bi moral obupati nad takimi...

V resnici se lahko reče, da je bilo...

Gotovo je, da bodo tisti rojaki...

Pozdravljam vse rojake širom Amerike...

Joliet, Ill., 11.—30. '09. Cenjeno uredništvo Proletarca: —

Zopet sem se namenil, da se oglašim...

Po večini se malo izve o razmerah...

Tako je bilo na veselici, ki je bila...

Istotako je bilo potem tudi na 27. nov....

Ni dovolj, da je črna popovska banda...

Rabite premog?

Rabite drva?

Ali se selite?

Črna popovska banda se kronano opico na čelu...

Črna popovska banda se kronano opico na čelu...

pravi se posebej. Saj to je vedno po katoliško...

Drugega posebnega za sedaj ni. Mogoče bi se še izplačalo...

Dela se po navadi, še precej. Toda zima postaja in ob taceh...

S pozdravom vaš uditri: Poročevalce.

KAJ JE ZAKON?

Kaj je zakon? Kdo ve! — Sodnik, ki izvršuje zakon, je človek...

Zakon je kakor si kdo misli. Jeden sodnik reče "To je zakon"...

Zakon je navaden "game": kakor bi igral poker...

Zakon je navaden "game": kakor bi igral poker...

Zakon je navaden "game": kakor bi igral poker...

Zakon je navaden "game": kakor bi igral poker...

Zakon je navaden "game": kakor bi igral poker...

Zakon je navaden "game": kakor bi igral poker...

Zakon je navaden "game": kakor bi igral poker...

Zakon je navaden "game": kakor bi igral poker...

Zakon je navaden "game": kakor bi igral poker...

Zakon je navaden "game": kakor bi igral poker...

Zakon je navaden "game": kakor bi igral poker...

Zakon je navaden "game": kakor bi igral poker...

Zakon je navaden "game": kakor bi igral poker...

Zakon je navaden "game": kakor bi igral poker...

Zakon je navaden "game": kakor bi igral poker...

Zakon je navaden "game": kakor bi igral poker...

Zakon je navaden "game": kakor bi igral poker...

Zakon je navaden "game": kakor bi igral poker...

Zakon je navaden "game": kakor bi igral poker...

Listnica uredništva.

J. K. v B. O.: V tistem zavitem dopisu v G. S., ki je bil "urejen"...

The Cook County (Ill.) Delegation Committee reports that Glas Svobode...

V dopisu se pa komentira, da je gornje smatrati le v tem smislu...

Gornje pomeni torej le, da G. S. is not a Socialist Paper...

To se pravi, da je G. S. čuden tič, ki ni ne to ne ono...

To so fakta, proti katerim vsa zavijanja naj si bodo v dopisih ali...

Pozdrav!

ZA HACKETT IN OKOLICO.

Iz urada premogarske Unije št. 266 spadajoče K'U. M. W. of A. v Hackett, Pa., smo dobili...

Premogarjem 5. okraja. Naznanjamo, da je bil John Telban...

Pričenši z delom v rovu z 12 letom je delal v tej obrti do zadnjega septembra...

On je posebno sposoben vršiti dolžnosti, ki jih ima blagajničar v tem uradu...

Stanujoč v Hackettu se kot deček, njegovi bratje kot premogarji in vsi odgovorni državljani...

— Na Španskem so škofje zapovedali vsem vernikom, da morajo podpisati prošnjo na vlado...

— V sled tega torej nimamo mi nobenih pomislekov v uprašjanju na vse tiste, ki žele imeti zmogočnega in zanesljivega blagajničarja...

Podpisi: Warwick White, predsednik, Alexander Waugh, tajnik.

— Na Španskem so škofje zapovedali vsem vernikom, da morajo podpisati prošnjo na vlado...

— V sled tega torej nimamo mi nobenih pomislekov v uprašjanju na vse tiste, ki žele imeti zmogočnega in zanesljivega blagajničarja...

Podpisi: Warwick White, predsednik, Alexander Waugh, tajnik.

— Na Španskem so škofje zapovedali vsem vernikom, da morajo podpisati prošnjo na vlado...

— V sled tega torej nimamo mi nobenih pomislekov v uprašjanju na vse tiste, ki žele imeti zmogočnega in zanesljivega blagajničarja...

Podpisi: Warwick White, predsednik, Alexander Waugh, tajnik.

— Na Španskem so škofje zapovedali vsem vernikom, da morajo podpisati prošnjo na vlado...

— V sled tega torej nimamo mi nobenih pomislekov v uprašjanju na vse tiste, ki žele imeti zmogočnega in zanesljivega blagajničarja...

Dolžnost vsakega socialista je, podpirati svoje časopise. Agitirajte za "Proletarca". Pridobite mu nove naročnike.

Slovenecem in Hrvatom pripravljamo svoje moderno brivnico.

S. TOUZIMSKY PRAKTIČEN URAR

Prodaja in popravlja ure, prestane, verižice itd.

VELIKA ZALOGA BOŽIČNIH DARIL

J. Studeny in sinovi

Imajo v zalogi vsakovrstnih ur, verižic, prestane, verižice, prstanov, itd.

Imajo v zalogi vsakovrstnih ur, verižic, prestane, verižice, prstanov, itd.

Slovensko-angleška slovnica, slov. ang. tolmač in angl. slovar za samo \$1.

Importiran starokrajski tobak vsake vrste

VAC. KROUPA, 1243 W. 18th St., Chicago, Ill.

POZOR!

Podpisani naznanjam rojakom v Chicagi in okolici, da sem odprl novi saloon na 825 Blue Island Ave.

John Mladič, 825 Blue Island Av., Chicago.

Halo, Johnny!

Kje si pa bil včeraj? Saj veš kje, tam kjer je največ zabave.

John Košiček, 590 So. Centre Ave., Chicago, Ill.

Aka hočeš dobro naravno vino piti, oglasi se pri JOS. BERNARD-U

620 Blue Island Avenue, CHICAGO

I. STRAUB URAR

1010 W. 18th St., Chicago, Ill.

Ima večje zalogo ur, verižic, prestanov in drugih dragotin.

Emil Bachman, 1719 So. Centre ave., Chicago, Ill.

FRANK UDOVIČ, EKSPRESMAN

1343 W. 18th Street, CHICAGO, ILLINOIS

POZOR!

Mogoče kdo misli, da v Chicagi ni dobrih lačnega mesa kot v stari domovini.

Slovenecem in Hrvatom! naznanjamo, da izdelujemo raznovrstne obleke, po najnovjšem kroju.

J. J. DVORAK & CO. UNION CLOTHIERS-TAILORS

NE ZAMUDITE.

Ako nameravate dati vašim prijateljem ali sorodnikom sliko kot Božično darilo, je izkušeni fotografist tisti, ki izdeluje slike, da vzbujajo pozornost.

Povečuje slike na sve načine.

1438-1440 BLUE ISLAND AVE., CHICAGO.

NA VOGALU 14. PLACE.

TELEFON CANAL 287. USTANOVLJENO 1883.

Izdelujemo obleke po meri po \$20, \$22, \$25.

Prodajamo gotove obleke po \$10, \$12, \$14, \$15.

Imamo veliko zalogo modernih klobukov v najraznovrstnih bojah.

V zalogi imamo tudi veliko zalogo s ajc, kravat, jank, spodnjih hlač, opank, i t. d.

Za mnogobrojna naročila se priporoča JURI MAMEK, PRVA HRV. TRGOVINA ZA OBLEKE

1724 S. Centre Ave., Chicago, Ill.

ZEMANOVO "GRENKO VINO", je najboljšo zdravilo svoje vrste.

ZEMANOVA "TATRA", želodečni grenček.

B. ZEMAN, 777 Alport Street, Chicago, Ill.

Zdravljenje v 5 dneh brez noža in bolečin

Varicocele, Hydrocele

Ozdravim vsacega, kdor trpi na Varicocele, Stricture, Dalje ozdravim nalezljivo zastrupenje, živčne nezmožnosti, vodenico in boleznih tiščih se možkih.

Ta prilika je dana tistim, ki so izdali še velike svob. zdravnikom ne da bi bili ozdravljeni in moj namen je, pokazati vsem, ki so bili zdravljeni od tucetov zdravnikov brezuspešno, da posedujem le jaz edino sredstvo, s katerim ozdravim vsacega.

Ozdravim pozitivno želodečne boleznih, pljučna, na jetrih in ledvicah ne glede kako stara je bolezen.

Tajne moške boleznih ozdravim hitro, za stalno in tajno. Živčne osemoglosti, slabost, zgrba kreposti, napor, zastrupenje in zgrba vode. Pljučna, naduho, Bronchitis, srčne boleznih in pljučne zdravim s mojo najnovjšo metodo.

Zenske boleznih v ozadju, beli tok in druge zdravim za stalno. — Zastrupljenje in vse druge kožne boleznih kakor prišče, ture, garje, otekline. — Močni tok in druge boleznih. Prišče in svetuje zastoj.

DR. ZINS, 41 SO. CLARK ST., CHICAGO. (Med. Randolph in Lake St.)

Urduje: od 8 ure zjut. do 8. ure zvečer. V nedeljo: od 9 ure zjut. do 4 ure pop.

ALOIS VANA — izdelovatelj — sodovice, mineralne vode in raznih neopojnih pijač.

DR. F. J. PATERA Ordnuje: na svetozap. voglu Ashland in Milwaukee Ave. od 12. do 3. ure popold., od 7. do 8. ure zvečer pa ob torkih in petkih. Telefon Haymarket 86.

Delavec Ševirjov.

Povest iz dolo dobe ruske revolucije.
Spisal M. Arcibaev. Poslovali
niže Jože Zavertnik.

(Dalje.)

Branjevec je poslušal; glavo z ozkimi očmi in kalnimi očmi je nagnil na stran. Premišljal je.

"Kot če bi bili res vsi tako nesrečni . . ." je menil sladko. "Saj imamo tudi srečne ljudi . . . Seve, kdor nima nič za jesti . . . Ali človek . . . primerjam sebe . . ."

Primaknil je stol bližje, zrl nepremično v njo in je pripravljaj na daljši govor. Ali Oljenka je pričela sanjavo z mokrimi očmi:

"O, ne, ljudje so vsi nesrečni. . . Tudi tisti so nesrečni, ki štejete samih sebe srečnim. Postala bi rada usmiljena sestra, da bi pomagala vsem nesrečnim . . . ali nuna . . ."

"No, zakaj pa nuna!" jo je prekinil branjevec z dvournim izrazom, ki je bil grozen v njegovi predznosti. "Ali je morda premalo mož na svetu?"

Oljenka ga je gledala, ne da bi ga razumela. Gluhost jo je obvarovala pred takimi besedami, in razumela ni nič. Za to je gledala mirno in njene oči so bile jasne.

"O, ne . . . kaj pravite!" je vprašala raztreseno; krasno je biti nuna . . . Bila sem dva tedna na obisku pri teti. V Voronešu . . . vsamostanu. Moja teta je nuna . . . že stara . . . molči že štirinajst let . . . svetnica je! . . ."

Bilo je tako prijetno. V cerkvi je tako mirno, mirno, sveče svetijo . . . Poje se krasno . . . Obstojiš in ne veš ali si na zemlji ali v nebesih. Samostan je na hribu, od zidolaj reka in polje. Vidi se daleč — daleč! Na travnikih gajajo gosi in lastovke letajo okrog. Bila sem tam spomladi in jabolne so cvetele v samostanu . . . Takrat se dozdeva vse krasno, da še dihati ne upaš. Dostikrat se mi dozdeva, če bi se odtrgala od hriba, da bi poletela kot ptica daleč — daleč!"

Glas Oljenke se je tresel radosti; in velikih jasnih oči so blebsketale tihe solze in ustne so se tresle bila je podobna beli nuni.

Branjevec je poslušal, mejtem je pobesil ustnice, glavo na debelem rdečem vratu je pa kot bik zopet nagnil na stran.

"Hm," je menil . . . to so, seveda ideje . . . V življenju se pa lepa gospiča zabava tudi brez samostana."

Pokajljeval je in namigaval z očmi. Ona ga ni opazila, temveč je zrla pred se, kot bi gledala velike poljane, modro-nebo, široke reke in belo samostansko zidovje.

Maksimova je prišla s samovarjem. Branjevec se je potil in je bil tak, kot bi bil namazan z oljem.

"Jaz ljubim, če imajo gospiče tako vitez životek, kot vi Olga Ivanovna . . . Kako je to ženskam mogoče, s prsti bi jih lahko objel. Oprostite mi, ali tam . . ."

Te zadnje besede so mu ušle nakrat iz ust. Povedati je hotel nekaj drugega. Postal je rdeč in sapa mu je zastala. Nehote je stegnil tudi roko, ktera mu je omahnila, ker je vstopila Maksimova. Potem si je pa brisal znoj s čela.

Z Maksimovo je pil vodko, jedel slanika in uganjal dovtipa, češ, da vse punice sanjajo o samostanih.

"Kedar so omožene in če je mož star, mu takorekoč kopljejo grob."

"Ej, seveda!" je odgovorila starka poslušno. "O vas, Vasilij Stepanovič se ne more govoriti kaj takega . . . Vi bi vsako ženo . . ."

Branjevec se je zakrohotal in s pohotnimi pogledi motril Oljenko.

"Da, da! To lahko priznam, ne da bi se hvallil."

Še vedno se je smejal in zibal v Oljenko.

Pod njegovimi pogledi se je po-behal blebi obraz Oljenke nižje in nižje — zmagovalni krohote zverji je bil grozen.

Ko je odhajal branjevec, ktere-ga je spremljala nekoliko omamljena Maksimova, je Oljenka pričela plakati. Jokala je dolgo. Njena plavalasa glavica je počivala na kolenih, njeni beli rameni sta se tresli in njeni doli vise-ši kiti sta se zibali kot perje. Po-

vso je dišalo po slaniku, mokrem usnju in znoju. Zrak je bil težak, v katerem se je zgubljalo šibko telo dekleta.

9.

Aladjev se je vrnil domov. Sedel je pri mizi in pisal, ko je vstopila Oljenka. Soba je bila polna tobačnega dima.

Vstopila je boječe in tiho kot po navadi. Stanišla je slabotno veliko in pa nežno roko Aladjeva in prisledla k mizi, da je njen obraz ostal v temi, in da je svetilka obsevala le roki.

"Kaj prinašate, Olga Ivanovna? je vprašal Aladjev prijazno. Oljenka je molčala.

"Ali ste čitali moje knjige, ali vam so všeči?" je vprašal z nova.

"Da." Brezvočno je prihajala beseda iz ust Oljenke, njeni roki ste pa počivali na kolenih.

"No, to je krasno!" je prišel Aladjev. "Tu imam še nekaj krasnega za vas. Junakinja je podobna vam — ljubezniva in tiha, odšla je v samostan, kamor mislite iti tudi vi."

Oljenka je stisnila rameni, kot bi jo zeblo.

"Ne pojdem v samostan" — je govorila komaj slišno; njene ustnice so trepetale, da je Aladjev postal pozoren.

"No, hvala bogu," je rekel šaljivo in pogledal dekletu v obraz. "Zakaj se obnašate tako?"

Oljenka je gledala v tla; Omožila se bom . . . "je odgovorila tiho, tiho.

"Omožila To je iznenadenje! — S kom?" je zaklical Aladjev nekoliko bolj tiho.

"Z Vasilijem Stepanovičem . . . ki ima branjarjo v hiši . . ."

"S tem" je vprašal začudeno še enkrat Aladjev; preko njegovega obraza so pa hitele sence začudenja in ogorčenosti. Pomiril se je takoj in rekel prijazno. "No . . . — tudi to je dobro . . . čestitam . . ."

Oljenka je molčala. Premikala je nalahno prste in zrla v tla. Razmišljala je o nečem; Aladjev jo je pa gledal tužno in primerjal v duhu s tem šibkim dekletom kramarja, ki je bil podoben živili. Nek težak čut — sočutje, ogorčenost, ljubosumnost — ni zapustil več njegove duše.

Oljenka je genila nepričakovano. Hotela je najbrž nekaj reči, pa beseda ji je ostala na jeziku. Ustnice so se ji tresle, dihala je težko, in mrliska bleboda se je razlila preko njenega povešenega obraza. Po Aladjevu je krožila nekaka čudna razburjenost. Nakrat je občutil, da se bliža trenutek, ki je nejasno pretresal njegovo dušo z veseljem, ponosom in strahom.

"Kaj ste hoteli povedati?" je vprašal s tresočim glasom.

Oljenka je molčala, in bila je nemirna, kot bi jo nekaj vabilo, kamor se neupa. Za trenutek je sredi nje velik, malo vprašajoč in proseč pogled. Skoraj eno minuto sta zrla drug drugemu v oči; iz oči dekleta je odseval navaden strah.

Ali Aladjev ni našel besedi; bil je boječ in ni zaupal samemu sebi.

Ustnice Oljenke so se pričele tresti močnejše. V svojem strahu je hotela viti svoji tanjki in nežni roki, mesto tega je pa vstala nakrat.

"Kam pa! Sedite!" je rekel Aladjev, zaeno je pa nehote vstal.

Oljenka je stala nasproti, ne da bi ziniha besedico, sklenila je na lahno roki.

"Vsedite se . . ." je ponavljaj Aladjev, mejtem je pa občutil, da ne najde pravih besedi, da postaja zmeden.

"Ne . . . hočem oditi . . . Srečna . . ."

Aladjev je vdaril z rokama skupaj in dejal razburjen: "Čudni ste nocoj!"

Oljenka je še čakala. Premaknila se je na tiho. Nek grozen in strašen boj je pretresaval njeno dušo. Še enkrat je pogledala s svojimi velikimi in sanjavimi očmi Aladjeva, se urno zasukala in odšla skozi vrata.

"Ali ne bodele vzeli knjig?" je vprašal Aladjev mehanično.

Oljenka je obstala. "Ne potrebujem jih — več," je rekla komaj slišno in zginila v hodniku. (Dalje prih.)

Svetoven pregled.

"Velesproštovana in čistita" gospa Tyler Morse v New Yorku je ustanovila šolo, v kateri se izobražujejo strežnice za pse. Že nekaj časa sem smo čitali, da so premožni ljudje imeli strežnice za opice. Ali to je zopet nov izrodek bolne kapitalistične družbe.

Slovenski kapitalistični časniki pa trdijo, da je današnja kapitalistična družba "all right". Najbrž so uredniki teh listov zrela za blaznice, ali so pa prefriganci, ki špekulirajo na človeško neumnost.

Kapitalistični časniki pišejo, da je dobro delo, ako se daruje denar za omejitve jetike in drugih bolezni. Ali še boljše delo bi bilo, če bi se dal denar za socialistično propagando, za ureditve socijalizma, ker bi socializem zabranil oropanje ljudi po ljudeh.

Francoški minister za notranja dela je odgovoril na izjavo papeža, s katero je osrečil francoske romarje, češ, da se Francija bori proti cerkvi, da bi omajala postojanke krščanstva.

Minister je opominal republikance, da naj bodo složni in se ne vsedejo na spretno nastavljenim limanice cerkve.

"Država ne bo nikdar dovolila, da se poruši sistem javnih šol," je rekel Briand. Povdarjal je, da ima vlada dokaze v rokah o škandalih v verskih šolah.

"Temps" piše, da naj vlada vstraja pri svojem delu. Papeževe besede niso nič nenavadnega. To je načelo rimsko katoliške cerkve. "Kdor ni ž njo, je proti nji."

Avstrijska vlada, oziroma habsburška rodovina, je dosegla nekakšen sporazum z ogeskimi šovinisti v vojaških zadevah. Dovolila jim je nekakšna posebna bojna znamenja.

S takšnim "švindlom futrajo" povsod šovinisti gladne nezavedneže.

Na Angleškem se je vršil shod proti hudodelstvu v Congo državi. Shodu je predsedoval nadškof kanterburški, na katerem je bilo zastopanih skoraj 50 verskih sekt.

Ali ne bi bilo pametneje, če bi sektaši nastopili proti izmozgavanju narodov po farjih vseh ver in proti trpinčenju otrok v verskih zavodih.

Kdor hoče pometati drugod, naj pomete najprvo pred svojim pragom.

Pri vseh volitvah, katerih se vdeleže socialisti v Nemčiji, zmaga socialisti, ali pa pridobe veliko število glasov.

Socializem pač marsiča vzle temu, da pljujejo ameriški slovenski kapitalistični časniki žveplo in ogenj na socialiste vseh narodov.

V ruskem premogarskem okraju, v Nemčiji pride najbrž v mesecu januarju do splošne stavke.

Kapitalisti hočejo ponižati premogarje na nivo srednjeveških tlačanov. S tem pa premogarji niso zadovoljni, ker se zavedajo, da so ljudje.

Iz Zaratova, Rusija se poroč, da so obesili petnajst obsojenec.

Res, krasna slika civilizacije iz države, za katero goré uredniki "Glas Naroda".

Želimo, da bi pisali veliko plah-to v Moskvi ali Petersburgu.

Iz Nemčije prihaja vest, da je pri nadomestilni volitvi za državni zbor v okraju Halle-Saalkreis zmagal socialist z večino 4000 glasov. Meščanske stranke so silno poparjene.

Tudi pri badenskih deželno-zboreskih volitvah so socialisti izvojevali krasno zmago. Izvoljenih je dvajset sodrugov. Drugim podpredsednikom v zbornici je pa izvoljen sodrug Geiss. To boli kapitaliste in njih hlapce.

Višja angleška zbornica je odklonila proračun za prihodnje leto s 350 glasovi proti 75. Kaj takega ni zvršila višja zbornica že

300 let: Tej odločbi višje zbornice bo sledilo, da se razpusti nižja zbornica in se razpišejo nove volitve.

Vzrok odklonitvi je bil davek na zemljišča in pivovarne.

Papežovi žandarji pretijo s štrajkom, ker se je povišala plača le častnikom. Prostaki so sila razburjeni in so poslali papežu protest.

Najbrž bo protest romal v koš. Glavar katoliške cerkve pozna le dvoje: papeško avtoriteto in pasjo poslušnost nižjih.

Iz Rima se poroč, da je podalo ministerstvo Giolitti ostavko, ker je zbornica odklonila vladno predlogo. Vlada je hotela znižati nedirekten davek na živila in upeljati naraščajoč dohodninski davek.

Sklep talijanske zbornice dokazuje, da so kapitalistični poslanci vseh strank takoj složni, če se gre za interese imovitih stanov.

Angleška zbornica je sprejela s 349 glasovi proti 134 rezolucijo ministra notranjih del, ktera izreka, da je višja zbornica kršila ustavo, ker je posegla v pravice nižje zbornice.

Prihodnje volitve na nižjo zbornico bodo med 10. in 20. januarjem pr. leta.

Na Angleškem se agitira povsod za odstranitev višje zbornice.

Podpirajte socialistično časopisje! Naročajte, čitajte in širite "Proletarca"! Priporočajte hrvatskim delavcem "Radniško Strako".

ZA JOLIET.

POZOR! POZOR! Cenjeni sobratje S. N. P. J. v Jolietu in okolici! Kam se podamo na starega leta večer?

Vsi v Joliet! Na veselico, ktero priredi društvo Jolietiska Zavednost št. 115 S. N. P. J. v korist društva.

V ta namen se najljudneje vabi vse naše brate in prijatelje v bližini, kakor Chicago, Aurora, La Salle, Waukegan in drugih bližnjih naselbin, da se tega večera udeležo.

Začetek bo ob 7. uri zvečer dne 31. decembra t. l.

Igrala bo slovenska godba pod vodstvom G. Joe Mauerja. Veselica se vrši v Turn Verein Halli, 609 N. Chicago Cesti.

Za dobro zabavo, kakor za dobro pičajo vse vrste in okusen prigrizek bo skrbel odbor. Ustopenina bo samo 25c od moških, ženske in dekleta so proste.

Na Silvestro večer torej v Joliet!

Za odbor: Math Požek, John Andlovlar, Martin Plut.

Najboljše in najfinejše obleke so po nizki ceni na prodaj pri H. SCHWARTZ,

16—18 N. Halsted St., Chicago. Velika zaloga klobukov, čepic, čevljev, perila in kovčkov.

Kdor kupi za pet dolarjev, dobi darilo.

Jako važno vprašanje?

"Ali sem že poslal zaostalo naročnino na "Proletarca"?" Še ne!

Prehlajenja se lahko iznebite in bolečine v vratu ter v prsih minejo takoj, če se napravi par močnih drgnjenj s "Pain Expeller", kakor je popisano v knjižici, v kateri zavivta steklenica. Sredstvo se lahko kupi v Ameriki v sleherni lekarni za 25 centov steklenica, treba pa je paziti na to, da je varstvena znamka s sidrom na kartonu in na steklenici.

SLOVENSKI DELAVCI!

Naročajte knjigo Upt. Sinclaira:

"DŽUNGEL"

največji socialni roman 20. stoletja. Knjiga je pred kratkim izšla v slovenskem prevodu in se že razpošilja.

Cena s poštno vred \$1.25.

Naroča se pri upr. "Proletarca", 2146 Blue Island ave., Chicago, Illinois.

Zastrupljen.

Zadnji teden se je pripetil žalosten slučaj zastrupljenja, po nekem "patetiranem" zdravilu. Zdravila, ki se delajo na debelo za občne družinske potrebe za slučaj, ker ni ravno treba za slučaj, ker ni ravno treba klicati zdravnika, ne bi smela imeti nikdar niti najmanjšega dela primešanega strupa. Zdravilo, ki je popolno čisto je Trinerjevo ameriško grenko vino, ki nima strupa, ne kemi-kalij, ne drugih snovi, ki bi povzročale bol. V resnici je to zdravilo, katrega lahko vsakdo vzame, ne da bi se bal kake nadelge po zavžitju. Izvrstno je za vse one, ki imajo bolan želodec, prebavljajne odrgane in slabo kri. Trinerjevo vino uredi prebave in vse organe. Narejeno je iz čistega vina in grenkih zelišč. Po lekarnah. Jos. Triner, 1333—1339 So. Ashland ave., Chicago, Ill.

Ste že obnovili naročnino "Proletarca"? — Če jo še niste, storite to-takoj, da se vam ne ustavi lista.

Podpisana se priporočava Slovincem za mnogobrojen obisk, ker imava na razpolago do brogostilno in dvorane.

Šajnek & Hans

587 S. Center Av Chicago, Ill.

M. A. Weisskopf, M. D.

Izkusen zdravnik.

Uradije od 8—11 predpoldne in od 6—9 zvečer.

885 So. Ashland Ave.

Tel. Canal 476 Chicago, Ill.

Valentin Potisek

GOSTILNICAR

1237-1st St., La Salle, Ill

Toči vse, gostilni podrejene pičaje inse priporoča rojakom za obličen obiak.

G. V. KUBELKA

559 W. 18 St. Chicago.

Popravlja dežnike in pipe po primerih cenah.

POZOR!

Kadar se brižete stopite vedno v brivnico I. razreda, to je pri

Louis Polka,

461 W. 18th St., Thalia Hall Bldg. CHICAGO, ILL.

Naročite se na

Slovensko-angleško slovnico, Slovensko-angleški tolmač in Angleško-slovenski slovar.

Vse tri knjige v eni stane je \$1.00 in je dobiš pri

V. J. KUBELKA AND CO.

538 W. 145. St. New York, N. Y. Primerno delo dobiš le, ako si zmožen angleščine.

SE LI BRIJETE SAMI?

Mi vam oferiramo britve za \$2.00 izdelane in najboljše materiala, ki se prodaja za \$4.00. To nam zagotovi in prinese 100 novih odjemalcev k tisočim družib, kterim smo prodajali od leta 1876—to je 33 let pod tvrdo Jos. Kralj. Vsi M so iznašli, da so naše britve iz najboljšega materiala in da jih najbolj zadovole. Vsaka naših britev je garantirana in mi damo v slučaju, da si komu britev po volji, damo popolno zadostenje dotičniku. Nihče ne more oceniti britve predne je ni zabil. Ker vemo, da so naše britve dobre, jih lahko tudi garantiramo. Cena tem britvam je le \$2.00. Brusi mo tudi stare britve, za kar računamo 25c. za Chicago. Za isven mesta je plačati še več za poštino.

JOS. KRALJ,

417, 419, 421, 423 W. 18th Street, CHICAGO, ILL.

Dr. Wm. A. Lurie,

IZKUSEN ZDRAVNIK.

Ordinuj: Aud's Drug Store, 631 S. Centre ave., od 11—12 po dnevi. Drugi urad: 100 State St., Room 210, od 4—5 ure popoldne, izvenmi nedelje.

Stanovanje: 2757 W. 22nd Street.

Telephone, Canal 859.

DR. RICHTER'S "PAIN-EXPELLER"

Kaj ti koristijo močne mišice, če trpiš na revmatizmo.

PAIN-EXPELLER

dobre vdrgneš, ti takoj olajša bolečine in odstrani njih vzrok.

Po 25c in 50c v vsah lekarnah

F. Ad. Richter & Co., 215 Pearl St., NEW YORK

Pazite na varstveno znamko s sidrom.

Joseph Kratky,

575 W. 17th St., Chicago, Ill.

Izdelovalec najfinejših cigar vsake vrste.

Na debelo in drobno.

Sveži kruh in fino pecivo dobite vedno v hrvaško-slovenski pekarni

Curiš i Radakovič

625 So. Throop Street

Vsi tudi na dom CHICAGO.

POZOR! SLOVENCI! POZOR!

SALOON s modernim kegljiščem.

Sveže pivo v sodčkih in buteljkah in druge raznovrstne pičaje ter umijsko smodka. Potniki dobe čedno prenočišče za nizko ceno.

Postrežba točna in izborna.

Vsem Slovincem in drugim Slovincem se toplo priporoča

MARTIN POTOKAR,

564 SO. CENTER AVE., CHICAGO

M. Lackovič

478 West 18th St., Chicago

MODERNO OPREMLJENA SLOVENSKA TRGOVINA Z JESTVINAMI (GROCERLIJA.)

Najboljši riž, kava, čaj, moka ita, sploh vsakovrstno domače in prekomorsko blago vedno sveže po najnižji ceni na prodaj.

Na zahtevo razvažam blago tud na dom, za kar nič ne računam.

Leopold Saltiel

ODVETNIK

v kazenskih in civilnih zadevah.

Auto Phone 6065.

Office Phone Main 3065

Residence Phone Irving 4174

URAD: 27 METROPOLITAN BLOOR

Severozap. ogol Randolph in La Salle ulice

Stanovanje: 1217 Sheridan Road

HALO! HALO!

Kam pa! — Na sveže pivo in čisto dobrega vina k

Frank Mladiču

611 S. Center Ave.

tam se bomo imeli po domače."

To je pogovor s ceste, ki priča o mojem saloonu.

Frank Mladič,

611 S. Center Ave., Chicago.

Dr. W. C. Ohlendorf, M. D.

Zdravnik za notranje bolezni in ranocelnik.

Iz